

รายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของพระราชกำหนดนิติบุคคลเฉพาะกิจ
เพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๐

ส่วนที่ ๑

ข้อมูลเบื้องต้น

๑. หน่วยงานผู้รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
("สำนักงาน.ก.ล.ต.")

๒. หน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมาย สำนักงาน.ก.ล.ต.

๓. ผู้รักษาการตามกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

๔. เหตุแห่งการประเมินผลสัมฤทธิ์ (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

☒ ครบรอบระยะเวลาที่กำหนด

☐ ได้รับหนังสือร้องเรียนหรือข้อเสนอแนะจากผู้เกี่ยวข้องในเรื่อง (ระบุเรื่องที่ได้รับการร้องเรียน
หรือมีข้อเสนอแนะ)

☐ ได้รับข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการพัฒนากฎหมายในเรื่อง (ระบุเรื่องที่ได้รับการเสนอแนะให้
ประเมิน)

☐ อื่น ๆ คือ

๕. วันที่มีเหตุแห่งการประเมินผลสัมฤทธิ์ ๑ มกราคม ๒๕๖๙ โดยประเมินผลที่เกิดจากการบังคับใช้กฎหมาย
ตั้งแต่วันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๐ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๘

๖. รายชื่อกฎหมายที่เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลสัมฤทธิ์ในรายงานฉบับนี้

๑. พระราชกำหนดนิติบุคคลเฉพาะกิจเพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๐
("พร.ก.นิติบุคคลเฉพาะกิจ")

๒. ประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่ กจ. ๗/๒๕๕๒ เรื่อง หลักเกณฑ์
เงื่อนไข และวิธีการในการอนุมัติโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๒
("กจ. ๗/๒๕๕๒")

๓. ประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่ กจ. ๑๐/๒๕๖๖ เรื่อง หลักเกณฑ์
เงื่อนไข และวิธีการในการอนุมัติโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๖
("กจ. ๑๐/๒๕๖๖")

๔. ประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุน ที่ ทจ. ๑๕/๒๕๖๕ เรื่องการขออนุญาตและการอนุญาตให้
เสนอขายตราสารหนี้ที่ออกใหม่แก่ประชาชนเป็นการทั่วไป ลงวันที่ ๒๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ และ
ประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุน ที่ ทจ. ๑๖/๒๕๖๕ เรื่อง การขออนุญาตและการอนุญาตให้เสนอขาย
ตราสารหนี้ที่ออกใหม่ต่อบุคคลในวงจำกัด และการเสนอขายหุ้นกู้แปลงสภาพต่อบุคคลที่มีลักษณะเฉพาะ
ลงวันที่ ๒๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ("ทจ. ๑๕/๒๕๖๕ และ ทจ. ๑๖/๒๕๖๕")

๕. ประกาศสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่ ส.จ. ๓๒/๒๕๖๕ เรื่อง การจัดสรรกระแสรายรับตามโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ และการรายงานการโอนสินทรัพย์ และผลประโยชน์คงเหลือของนิติบุคคลเฉพาะกิจ ลงวันที่ ๒๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ (“ส.จ. ๓๒/๒๕๖๕”)

๗. รายชื่อกฎที่ดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์เป็นการเฉพาะ (ประเมินผลสัมฤทธิ์เป็นรายฉบับตามแบบรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎ)

ไม่มี

ส่วนที่ ๒

การวิเคราะห์ความจำเป็นและผลกระทบของกฎหมาย

๘. กฎหมายนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหาใด

ธุรกรรมแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ (“securitization”) เป็นกลไกทางการเงินที่ช่วยเพิ่มทางเลือกในการระดมทุนและเสริมสภาพคล่องให้แก่ภาคธุรกิจ รวมทั้งช่วยเพิ่มความหลากหลายของเครื่องมือในตลาดทุนโดยการนำสินทรัพย์หรือสิทธิเรียกร้องที่ก่อให้เกิดกระแสรายรับในอนาคตมาใช้ในการระดมทุนผ่านการออกหลักทรัพย์

ในปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งเป็นปีที่ พ.ร.ก. นิติบุคคลเฉพาะกิจฯ มีผลใช้บังคับ ประเทศไทยประสบภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจ ส่งผลให้ภาคธุรกิจประสบปัญหาการขาดสภาพคล่องและเงินทุนหมุนเวียน การมีกฎหมายรองรับธุรกรรม securitization จึงช่วยเพิ่มช่องทางในการระดมทุนให้แก่ทั้งภาครัฐและเอกชน และเพิ่มทางเลือกให้กับนักลงทุน ทั้งนี้ ภาครัฐได้นำ securitization มาใช้เป็นกลไกในการระดมทุน เพื่อพัฒนาโครงการของรัฐ เช่น โครงการศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๔๐ ถนนแจ้งวัฒนะ ซึ่งช่วยให้ภาครัฐสามารถระดมทุนโดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพาการก่อหนี้สาธารณะเพียงช่องทางเดียว

อย่างไรก็ดี จากการบังคับใช้ พ.ร.ก. นิติบุคคลเฉพาะกิจฯ ในระยะต่อมา พบว่าบทบัญญัติบางประการไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและรูปแบบการทำธุรกรรมที่เปลี่ยนแปลงไป ขณะที่บทบัญญัติบางมาตรา ยังขาดความชัดเจนหรือมีข้อจำกัดในทางปฏิบัติ ส่งผลให้การทำธุรกรรม securitization มีความซับซ้อนและไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

ด้วยเหตุนี้ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ สภานิติบัญญัติแห่งชาติจึงมีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม พ.ร.ก. นิติบุคคลเฉพาะกิจฯ มีผลเมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๘ เพื่อปรับปรุงกฎหมายให้มีความชัดเจนและครอบคลุมยิ่งขึ้น ลดข้อจำกัดและปัญหาการตีความในการปฏิบัติ ตลอดจนเพิ่มความคล่องตัว และประสิทธิภาพในการทำธุรกรรม securitization ให้สอดคล้องกับแนวทางสากล อันจะช่วยให้ securitization สามารถเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการระดมทุนให้กับทั้งภาครัฐและเอกชน และสนับสนุนการบริหารราชการคลังของภาครัฐได้อย่างเหมาะสม

๙. มาตรการสำคัญที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมายนี้

เพื่อให้การดำเนินการตาม พ.ร.ก. นิติบุคคลเฉพาะกิจฯ บรรลุวัตถุประสงค์การบังคับใช้ สำนักงาน ก.ล.ต. ได้ออกหลักเกณฑ์ในลำดับรอง เพื่อกำหนดรายละเอียดและแนวทางในการดำเนินการสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกำหนดกลไกในการคุ้มครองผู้ลงทุนอย่างเหมาะสม ทั้งนี้ การเสนอขายหุ้นกู้ตามโครงการ securitization มีหลักเกณฑ์สำคัญที่ต้องดำเนินการโดยสรุป ดังนี้

๑. การขออนุมัติโครงการ ก่อนการเสนอขายหลักทรัพย์ ผู้มีสิทธิเสนอโครงการ (“originator”) ต้องยื่นคำขออนุมัติโครงการต่อสำนักงาน ก.ล.ต. เพื่อให้สำนักงาน ก.ล.ต. พิจารณาคุณสมบัติของ originator และสิทธิเรียกร้องที่จะนำมาใช้ในโครงการ ตลอดจนโครงสร้างและรายละเอียดของโครงการว่าเป็นไปตามที่ประกาศกำหนด โดยในคำขออนุมัติโครงการจะต้องแสดงรายละเอียดและกระบวนการทำ securitization ที่สำคัญ เช่น แผนการโอนสิทธิเรียกร้องและการเสนอขายตราสารหนี้ ขึ้นตอนและ

กระบวนการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ การจัดสรรกระแสรายรับ การลงทุนหรือหาประโยชน์จากกระแสรายรับ การโอนผลประโยชน์คงเหลือเมื่อสิ้นสุดโครงการ และนโยบายการจ่ายเงินปันผล เป็นต้น

๒. การขออนุญาตเสนอขายตราสารหนี้ ในการทำ securitization นิติบุคคลเฉพาะกิจ (Special Purpose Vehicle: “SPV”) จะระดมทุนโดยการเสนอขายตราสารหนี้ เพื่อนำเงินที่ได้รับไปชำระค่าสิทธิเรียกร้องที่ได้รับโอนมาจาก originator โดย SPV ต้องมีคุณสมบัติตามประกาศว่าด้วยการออกและเสนอขายหุ้นกู้เพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์กำหนด เช่น จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย มีวัตถุประสงค์ในการประกอบธุรกิจ securitization เท่านั้น และไม่เคยได้รับอนุญาตให้เสนอขายหุ้นกู้ securitization ตามโครงการอื่น เว้นแต่หุ้นกู้ตามโครงการดังกล่าวจะครบอายุแล้ว

๑๐. กฎหมายนี้มีบทบัญญัติกำหนดให้ประชาชนต้องกระทำการหรืองดเว้นการบางอย่างโดยหนึ่งหรือไม่ อย่างไร

พ.ร.ก. นิติบุคคลเฉพาะกิจฯ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกำหนดให้ผู้ประสงค์จะทำธุรกรรม securitization ต้องดำเนินการใน ๒ ส่วนหลัก ได้แก่ การขออนุมัติโครงการ securitization และการขออนุญาตออกและเสนอขายตราสารหนี้ ตามรายละเอียดในข้อ ๙ ซึ่งการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวอาจก่อให้เกิดต้นทุนและภาระในการดำเนินการแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตาม การกำหนดให้ต้องมีการขออนุมัติและขออนุญาตดังกล่าว มีความจำเป็นเพื่อให้สำนักงาน ก.ล.ต. สามารถตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ที่เกี่ยวข้อง โครงสร้างและรายละเอียดของโครงการ ตลอดจนกำกับดูแลให้มีการเปิดเผยข้อมูลที่จำเป็นและเพียงพอต่อการตัดสินใจลงทุน เพื่อให้ผู้ลงทุนได้รับความคุ้มครองในระดับที่เหมาะสม ขณะเดียวกัน พ.ร.ก. นิติบุคคลเฉพาะกิจฯ มีบทบัญญัติหลายประการที่ช่วยลดขั้นตอนและข้อจำกัดตามกฎหมายทั่วไป เพื่อให้การทำธุรกรรม securitization สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การกำหนดให้ SPV สามารถเข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทน originator การยกเว้นค่าธรรมเนียมการโอนและการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียน เป็นต้น จึงเป็นการลดภาระและอุปสรรคในการทำธุรกรรมในอีกทางหนึ่ง

๑๑. กฎหมายนี้ยังมีความจำเป็นและสอดคล้องกับสภาพการณ์ พัฒนาการของเทคโนโลยีและวิถีชีวิตของประชาชนหรือไม่ เพียงใด

พ.ร.ก. นิติบุคคลเฉพาะกิจฯ และกฎหมายลำดับรองที่เกี่ยวข้องยังคงมีความจำเป็นและสอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน เนื่องจากการทำ securitization เป็นกลไกทางการเงินที่ช่วยให้ภาคธุรกิจสามารถนำสินทรัพย์หรือสิทธิเรียกร้องที่มีอยู่ ซึ่งอาจมีสภาพคล่องต่ำ แต่สามารถก่อให้เกิดกระแสรายรับในอนาคต มาใช้เป็นฐานในการระดมทุน โดยโอนสินทรัพย์หรือสิทธิเรียกร้องดังกล่าวให้แก่ SPV เพื่อออกและเสนอขายตราสารหนี้แก่ผู้ลงทุน ทำให้ภาคธุรกิจมีช่องทางในการระดมทุนและบริหารสภาพคล่องเพิ่มเติมจากการระดมทุนในรูปแบบทั่วไป สำหรับผู้ลงทุน การชำระคืนเงินต้นและผลตอบแทนจากหลักทรัพย์ที่ออกภายใต้โครงการ securitization จะขึ้นอยู่กับกระแสรายรับจากสินทรัพย์หรือสิทธิเรียกร้องที่นำมาใช้ในโครงการเป็นสำคัญ โดยมีการแยกสินทรัพย์ดังกล่าวออกจากทรัพย์สินของ originator ทำให้ความเสี่ยงของผู้ลงทุนขึ้นอยู่กับคุณภาพของสินทรัพย์และโครงสร้างของโครงการเป็นหลัก ไม่ขึ้นกับฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานของ originator ในลักษณะเดียวกับการลงทุนในหุ้นกู้ทั่วไป จึงเป็นการเพิ่มทางเลือกและความหลากหลายของผลิตภัณฑ์การลงทุนในตลาดทุน

ด้วยลักษณะเฉพาะของธุรกรรมดังกล่าว จึงยังจำเป็นต้องมีกฎหมายรองรับการโอนสินทรัพย์หรือสิทธิเรียกร้องและการดำเนินงานของ SPV เพื่อให้ธุรกรรมสามารถเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควบคู่กับการกำหนดหลักเกณฑ์ในการกำกับดูแลการออกและเสนอขายหลักทรัพย์และการเปิดเผยข้อมูล เพื่อให้ผู้ลงทุนได้รับความคุ้มครองอย่างเหมาะสม สำหรับพัฒนาการด้านเทคโนโลยีและวิถีชีวิตของประชาชน ไม่พบว่าการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลให้วัตถุประสงค์หรือกลไกหลักของ พ.ร.ก. นิติบุคคลเฉพาะกิจฯ ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม รูปแบบการทำธุรกรรมและสภาพแวดล้อมของตลาดทุน มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง จึงควรมีการทบทวนและปรับปรุงกฎหมายและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง เป็นระยะ เพื่อมิให้เป็นอุปสรรคต่อการทำธุรกรรม และให้สามารถรองรับพัฒนาการของตลาดทุน ได้อย่างเหมาะสม

๑๒. ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับจากการมีกฎหมายนี้

originator: พ.ร.ก. นิติบุคคลเฉพาะกิจฯ มีกลไกที่ช่วยลดข้อจำกัดและอุปสรรคทางกฎหมายทั่วไป บางประการ เพื่อให้การโอนสินทรัพย์หรือสิทธิเรียกร้องและการทำธุรกรรม securitization สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การให้ SPV เข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทน originator การยกเว้นค่าธรรมเนียมการโอนและการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียน เป็นต้น กลไกดังกล่าวช่วยลดขั้นตอนและต้นทุนในการทำธุรกรรม และทำให้ originator สามารถนำสินทรัพย์หรือสิทธิเรียกร้องที่มีอยู่มาใช้เป็นแหล่งระดมทุน และเสริมสภาพคล่องในการดำเนินธุรกิจได้

ผู้ลงทุน: กฎหมายและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกำหนดกลไกในการคุ้มครองผู้ลงทุน โดยหลักเกณฑ์กำหนดให้มีการพิจารณาคุณสมบัติของผู้ที่เกี่ยวข้องและโครงสร้างของโครงการ รวมทั้งกำหนดให้มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับหลักทรัพย์ สินทรัพย์หรือสิทธิเรียกร้องที่นำมาใช้ในโครงการ และความเสี่ยงที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้ลงทุนได้รับข้อมูลที่เพียงพอสำหรับประกอบการตัดสินใจลงทุน ขณะเดียวกันการทำ securitization ยังช่วยเพิ่มทางเลือกและความหลากหลายของผลิตภัณฑ์การลงทุนในตลาดทุน

ภาคธุรกิจและตลาดทุน: การมีกฎหมายรองรับการทำ securitization ช่วยเพิ่มทางเลือกในการระดมทุนให้แก่ภาคธุรกิจนอกเหนือจากการกู้ยืมหรือการออกหุ้นกู้ในรูปแบบทั่วไป และช่วยเพิ่มความหลากหลายของเครื่องมือทางการเงินในตลาดทุน ซึ่งสามารถเป็นอีกช่องทางหนึ่งในการสนับสนุนการระดมทุนและการบริหารสภาพคล่องของภาคธุรกิจ โดยเฉพาะในช่วงที่ภาวะเศรษฐกิจชะลอตัวหรือภาคธุรกิจประสบปัญหาสภาพคล่อง

๑๓. กฎหมายนี้ก่อให้เกิดผลดังต่อไปนี้หรือไม่ อย่างไร (ให้พิจารณาตอบเฉพาะประเด็นสำคัญที่ตรงกับวัตถุประสงค์ของกฎหมาย โดยไม่ต้องตอบทุกประเด็นก็ได้)

- เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชน

ไม่มี

- ลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคม

ไม่มี

- เป็นอุปสรรคต่อการแข่งขันหรือการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ไม่มี

- เป็นการพัฒนากฎหมายให้สอดคล้องกับหลักสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ

เมื่อต้นปี ๒๕๖๒ ประเทศไทยเข้ารับการประเมินตามโครงการ Financial Sector Assessment Program (“FSAP”) โดย FSAP เป็นโครงการร่วมระหว่างธนาคารโลก (World Bank) และกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund: IMF) เพื่อประเมินเสถียรภาพและระดับการพัฒนาของระบบการเงินของประเทศ โดยสำนักงาน ก.ล.ต. เข้ารับการประเมินในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลตลาดทุน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของการกำกับดูแลเทียบกับมาตรฐานตาม IOSCO Objectives and Principles for Securities Regulation (“IOSCO standards”) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหุ้นกู้ securitization หลักเกณฑ์ด้านการเปิดเผยข้อมูลของไทยได้รับการประเมินว่าสอดคล้องกับมาตรฐานของ IOSCO ได้แก่ Disclosure Principles for Public Offerings and Listings of Asset-Backed Securities และ Principles for Ongoing Disclosure of Asset-Backed Securities ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า หลักเกณฑ์การกำกับดูแลด้านการเปิดเผยข้อมูลของหุ้นกู้ securitization ของไทยเป็นไปตาม มาตรฐานสากล และมีส่วนช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นสำหรับผู้ลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศ

- มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพ หรือผลกระทบอื่นที่สำคัญ

พ.ร.ก. นิติบุคคลเฉพาะกิจฯ มีผลกระทบในเชิงบวกต่อเศรษฐกิจ โดยเป็นกฎหมายที่รองรับการทำธุรกรรม securitization ซึ่งเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการระดมทุนทั้งภาครัฐและเอกชน ช่วยให้เจ้าของสินทรัพย์หรือสิทธิเรียกร้องสามารถนำสินทรัพย์ดังกล่าวมาใช้เป็นแหล่งระดมทุนและเสริมสภาพคล่อง รวมทั้งช่วยเพิ่มความหลากหลายของเครื่องมือระดมทุนและเป็นทางเลือกให้กับนักลงทุน ที่ผ่านมามีภาครัฐได้นำธุรกรรม securitization มาใช้ในการระดมทุนเพื่อดำเนินโครงการของรัฐ เช่น โครงการศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ ถนนแจ้งวัฒนะ ซึ่งช่วยลดภาระการสร้างหนี้สาธารณะของประเทศ นอกเหนือจากการระดมทุนหรือการก่อหนี้ในรูปแบบทั่วไป

สำหรับผลกระทบด้านสังคม สิ่งแวดล้อม และสุขภาพ ไม่พบว่า พ.ร.ก. นิติบุคคลเฉพาะกิจฯ ก่อให้เกิดผลกระทบโดยตรงอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากกฎหมายดังกล่าวมีวัตถุประสงค์หลักในการกำหนดกลไกทางกฎหมาย เพื่อรองรับและกำกับดูแลการทำธุรกรรม securitization

๑๔. มีสถิติการดำเนินคดีและการลงโทษตามกฎหมาย หรือสถิติการปฏิบัติตามและการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร

ไม่มี

๑๕. มีปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายนี้หรือไม่ อย่างไร

ไม่มี

ส่วนที่ ๓

การตรวจสอบเนื้อหาของกฎหมาย

๑๖. กฎหมายนี้มีความสัมพันธ์หรือใกล้เคียงกับกฎหมายอื่นหรือไม่ อย่างไร

ในการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์มีกฎหมายอื่นเกี่ยวข้องกับการดำเนินการและผลทางกฎหมายของธุรกรรม ดังนี้

๑. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรม securitization ในหลายส่วน เช่น การโอนสิทธิเรียกร้อง การแปลงหนี้ใหม่ และการกู้ยืมเงิน ซึ่งเป็นหลักกฎหมายพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการโอนสินทรัพย์หรือสิทธิเรียกร้องจาก originator ไปยัง SPV ตลอดจนสิทธิและหน้าที่ของผู้สัญญาที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรม

๒. พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นกฎหมายที่กำกับดูแลการออกและเสนอขายหุ้นกู้ของ SPV รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลและการคุ้มครองผู้ลงทุน โดย SPV ที่ประสงค์จะออกและเสนอขายหุ้นกู้ภายใต้โครงการ securitization ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดภายใต้กฎหมายดังกล่าว

๓. พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๕๔๓ (“พ.ร.บ. ล้มละลายฯ”) มีความเกี่ยวข้องกับผลของการโอนสินทรัพย์หรือสิทธิเรียกร้องจาก originator ไปยัง SPV โดย พ.ร.บ. นิติบุคคลเฉพาะกิจฯ กำหนดหลักเกณฑ์เฉพาะ เพื่อให้การโอนสินทรัพย์ที่ดำเนินการตามโครงการและเป็นไปตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดได้รับความคุ้มครองจากการเพิกถอนการโอนตามกฎหมายล้มละลาย ซึ่งช่วยให้สินทรัพย์ที่โอนไปยัง SPV แยกออกจากความเสี่ยงด้านล้มละลายของ originator และสร้างความแน่นอนทางกฎหมายให้แก่ธุรกรรม securitization

๑๗. มีการฟ้องคดีต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครอง หรือการร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเกี่ยวกับกฎหมายนี้กี่เรื่องและในประเด็นใด

ไม่มี

๑๘. การใช้ระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ คุณสมบัติของเจ้าหน้าที่และโทษอาญาในกฎหมายนี้ (ถ้ามี) ยังมีความเหมาะสมอยู่หรือไม่ อย่างไร

๑. การใช้ระบบอนุญาต

พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้การใช้ระบบอนุญาตกระทำเท่าที่จำเป็น โดยการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคล ต้องมีเหตุผลและเป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะ สำหรับธุรกรรม securitization สำนักงาน ก.ล.ต. เห็นว่า การใช้ระบบอนุญาตยังมีความจำเป็นและเหมาะสม เนื่องจากเป็นธุรกรรมที่มีการระดมทุนจากผู้ลงทุน และมีโครงสร้างเฉพาะ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการโอนสินทรัพย์หรือสิทธิเรียกร้อง การจัดตั้งและดำเนินงานของ SPV ตลอดจนการออกและเสนอขายหลักทรัพย์ จึงจำเป็นต้องมีกระบวนการกลั่นกรองเพื่อให้มั่นใจว่า โครงสร้างและรายละเอียดของโครงการเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด มิได้มีลักษณะเป็นการหลีกเลี่ยง

บทบัญญัติของกฎหมาย และมีการเปิดเผยข้อมูลที่เพียงพอต่อการตัดสินใจของผู้ลงทุน ในการกำกับดูแลดังกล่าว ผู้เสนอโครงการต้องยื่นคำขออนุมัติโครงการ securitization ต่อสำนักงาน ก.ล.ต. ตามหลักเกณฑ์ที่ออก โดยอาศัยอำนาจตาม พ.ร.ก. นิติบุคคลเฉพาะกิจฯ และ SPV ที่ประสงค์จะออกและเสนอขายหุ้นกู้ต้องได้รับ อนุญาตตาม พ.ร.น. หลักทรัพย์ฯ เช่นเดียวกับการกำกับดูแลการออกและเสนอขายตราสารหนี้ประเภทอื่น เมื่อพิจารณาถึงลักษณะของธุรกรรมและความจำเป็นในการคุ้มครองผู้ลงทุนแล้ว การใช้ระบบอนุญาตดังกล่าว จึงยังมีความเหมาะสมและได้สัดส่วนกับวัตถุประสงค์ในการกำกับดูแล

๒. การใช้ระบบคณะกรรมการ

การใช้ระบบคณะกรรมการควรจำกัดเฉพาะกรณีที่จำเป็นต่อการกำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ หรือ การกำกับดูแลในภาพรวม ทั้งนี้ พ.ร.ก. นิติบุคคลเฉพาะกิจฯ มีบทบัญญัติให้อำนาจคณะกรรมการ กำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (“คณะกรรมการ ก.ล.ต.”) ในหลายเรื่อง โดยส่วนใหญ่เป็นการกำหนด กรอบและหลักเกณฑ์สำคัญในการกำกับดูแลธุรกรรม securitization ซึ่งยังมีความเหมาะสม อย่างไรก็ตาม ดี จากการประเมินผลสัมฤทธิ์ครั้งนี้ พบว่าอำนาจบางประการมีลักษณะเป็นการพิจารณาในระดับปฏิบัติการ ซึ่งสามารถมอบหมายให้สำนักงาน ก.ล.ต. ดำเนินการได้เพื่อเพิ่มความคล่องตัวและลดระยะเวลา ในการดำเนินการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๒.๑ มาตรา ๕ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๒ ให้อำนาจคณะกรรมการ ก.ล.ต. กำหนดหลักเกณฑ์ เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตาม พ.ร.ก. นิติบุคคลเฉพาะกิจฯ เช่น รายละเอียดของโครงการแปลงสินทรัพย์ เป็นหลักทรัพย์และการดำเนินงานของ SPV ซึ่งเป็นการกำหนดกรอบและหลักเกณฑ์ในการกำกับดูแล จึงยังมีความเหมาะสมที่จะเป็นอำนาจของคณะกรรมการ ก.ล.ต.

๒.๒ มาตรา ๙ ให้อำนาจคณะกรรมการ ก.ล.ต. กำหนดรูปแบบของ SPV เพิ่มเติมจากที่ พ.ร.ก. นิติบุคคลเฉพาะกิจฯ กำหนดเพื่อสามารถรองรับรูปแบบธุรกรรมหรือพัฒนาการทางการเงินในอนาคต อำนาจดังกล่าวมีลักษณะเป็นการกำหนดกรอบเชิงนโยบาย จึงยังมีความเหมาะสมที่จะเป็นอำนาจของ คณะกรรมการ ก.ล.ต.

๒.๓ มาตรา ๑๓ กำหนดว่า “ในการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ ห้ามมิให้นิติบุคคลเฉพาะกิจ กระทำการใดนอกจากที่กำหนดไว้ในโครงการที่ได้รับอนุมัติ เว้นแต่จะได้รับการผ่อนผันจาก คณะกรรมการ ก.ล.ต.” อย่างไรก็ตาม ดี การพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมโครงการที่ได้รับอนุมัติแล้วมีลักษณะเป็น การพิจารณาในระดับปฏิบัติการ และการกำหนดให้ต้องเสนอคณะกรรมการ ก.ล.ต. พิจารณาในทุกกรณี อาจทำให้เกิดขั้นตอนและระยะเวลาในการดำเนินการเกินความจำเป็น สำนักงาน ก.ล.ต. จึงเห็นควรเสนอ แก้ไขมาตรา ๑๓ โดยให้อำนาจสำนักงาน ก.ล.ต. พิจารณาอนุมัติการแก้ไขเพิ่มเติมโครงการดังกล่าว เพื่อเพิ่มความคล่องตัวและลดระยะเวลาในการดำเนินการนั้น

๒.๔ มาตรา ๓ และ มาตรา ๑๕ มาตรา ๓ ให้อำนาจคณะกรรมการ ก.ล.ต. กำหนดหลักเกณฑ์ เกี่ยวกับสิทธิเรียกร้องที่จะมีขึ้นในอนาคต ขณะที่มาตรา ๑๕ ให้อำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขเกี่ยวกับการเปลี่ยนตัวแทนเรียกเก็บและชำระหนี้ในกรณีที่กฎหมายกำหนด อำนาจดังกล่าว เป็นการกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อรองรับลักษณะและรูปแบบของธุรกรรม จึงยังมีความเหมาะสมที่จะ เป็นอำนาจของคณะกรรมการ ก.ล.ต.

๓. การกำหนดโทษทางอาญา

การกำหนดโทษอาญาควรใช้เฉพาะกรณีที่การกระทำความร้ายแรงและอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ หรือความปลอดภัยของประเทศ ความสงบเรียบร้อยของประชาชน หรือกระทบต่อศีลธรรมอันดีของประชาชนอย่างร้ายแรง หรือมีผลกระทบต่อส่วนรวมในวงกว้าง โดยต้องพิจารณาถึงความจำเป็นและความได้สัดส่วนของโทษกับลักษณะของการกระทำความผิด

๓.๑ ความจำเป็นของโทษอาญา พ.ร.ก. นิติบุคคลเฉพาะกิจฯ หมวด ๕ กำหนดโทษอาญาสำหรับการฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ตามกฎหมายนี้ เนื่องจากธุรกรรม securitization เกี่ยวข้องกับการระดมทุนจากประชาชนและการคุ้มครองทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องที่นำมาใช้ในโครงการ การฝ่าฝืนบทบัญญัติตาม พ.ร.ก. นิติบุคคลเฉพาะกิจฯ บางลักษณะจึงอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ลงทุน และส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นในตลาดทุน ประกอบกับการกระทำความผิดอาจก่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจแก่ผู้กระทำในระดับที่มาตราการอื่นอาจไม่เพียงพอที่จะยับยั้งการกระทำดังกล่าว จึงยังมีความจำเป็นที่จะคงโทษอาญาสำหรับการกระทำความผิดที่มีลักษณะและระดับความร้ายแรงดังกล่าวไว้

๓.๒ การปรับปรุงอายุความ อย่างไรก็ดี จากการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พบว่าอายุความสำหรับความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียวตาม พ.ร.ก. นิติบุคคลเฉพาะกิจฯ ยังไม่สอดคล้องกับความผิดในลักษณะเดียวกันตามกฎหมายอื่นที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงาน ก.ล.ต. จึงเห็นควรเสนอปรับปรุงให้สอดคล้องกับมาตรา ๓๑๖/๑ แห่ง พ.ร.บ. หลักทรัพย์ฯ โดยแก้ไขจากเดิมที่กำหนดอายุความ ๕ ปี นับแต่วันที่กระทำความผิด เป็น ๑ ปีนับแต่วันที่สำนักงาน ก.ล.ต. วินิจฉัยว่ามีการกระทำความผิดเกิดขึ้น และรู้ตัวผู้กระทำความผิด แต่ไม่เกิน ๕ ปี นับแต่วันที่มีการกระทำความผิด

๔. การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่รัฐ

การให้อำนาจดุลพินิจแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐควรกำหนดขอบเขต หลักเกณฑ์ และแนวทางในการใช้ดุลพินิจ ไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้การใช้อำนาจเป็นไปอย่างโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกฎหมาย

พ.ร.ก. นิติบุคคลเฉพาะกิจฯ และประกาศที่ กจ. ๗/๒๕๕๒ กำหนดอำนาจดุลพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่และสำนักงาน ก.ล.ต. ไว้เฉพาะกรณีที่จำเป็น โดยมีการกำหนดหลักเกณฑ์ และขอบเขตในการใช้ดุลพินิจไว้อย่างชัดเจน ดังนี้

๔.๑ พ.ร.ก. นิติบุคคลเฉพาะกิจฯ

หมวด ๔ ว่าด้วยเรื่องของพนักงานเจ้าหน้าที่ กำหนดอำนาจของพนักงานในการตรวจสอบ และรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อการกำกับดูแลและบังคับใช้กฎหมาย เช่น การเข้าไปตรวจสอบ การเก็บพยานหลักฐาน และการยึดหรืออายัดเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิด เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบหรือดำเนินคดี ทั้งนี้ การใช้อำนาจดังกล่าวต้องเป็นไปตามขอบเขตและเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด

๔.๒ ประกาศที่ กจ. ๗/๒๕๕๒

ข้อ ๓ กำหนดให้เจ้าหน้าที่พิจารณาคุณค่าอนุมัติโครงการ securitization โดยเจ้าหน้าที่ต้องตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของการระบุนรายละเอียดโครงการ รวมถึงแผนการออกและเสนอขายหุ้นกู้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

ข้อ ๔ กำหนดให้เจ้าหน้าที่พิจารณาว่า โครงการ securitization ไม่มีลักษณะเป็นการหลีกเลี่ยงบทบัญญัติตาม พ.ร.ก. นิติบุคคลเฉพาะกิจฯ และกำหนดเงื่อนไขในการพิจารณาผ่อนผันหลักเกณฑ์การอนุมัติโครงการตามที่ประกาศกำหนด

จากการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย เห็นว่าการให้อำนาจดุลพินิจแก่พนักงานเจ้าหน้าที่และสำนักงาน ก.ล.ต. ยังมีความเหมาะสม เนื่องจากเป็นธุรกรรมที่มีโครงสร้างและรายละเอียดแตกต่างกันในแต่ละโครงการ จึงจำเป็นต้องพิจารณาข้อเท็จจริงและเอกสารประกอบเป็นรายกรณี... อย่างไรก็ตาม การใช้ดุลพินิจดังกล่าวได้กำหนดหลักเกณฑ์และขอบเขตไว้ในกฎหมายและประกาศที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน จึงเป็นการใช้อำนาจเท่าที่จำเป็นและสามารถตรวจสอบได้

ส่วนที่ ๔

ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

๑๙. การรับฟังความคิดเห็น

- ☒ ได้รับฟังความคิดเห็นโดยถูกต้องตามข้อ ๕ และข้อ ๖ ของแนวทางการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายแล้ว
- ☒ ได้รับฟังความคิดเห็นโดยวิธีอื่นนอกจากผ่านระบบกลาง (หากมี โดยระบุทุกวิธี)

๑...การรับฟังความคิดเห็น (“public hearing”) เปิดรับฟังความคิดเห็นโดยผ่านเว็บไซต์ของสำนักงาน ก.ล.ต. เป็นระยะเวลา ๖๐ วัน ระหว่างวันที่ ๑๘ พ.ค. ๒๕๖๙ – ๑๖ ก.ค. ๒๕๖๙ เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับความเหมาะสมของกฎหมาย ปัญหาและอุปสรรคจากการบังคับใช้ ตลอดจนข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกฎหมายและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

๒...การจัด focus group จัดประชุมระดมความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องกักฎหมายและผู้ที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับโครงการหุ้นกู้เพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ จำนวน ๑ ครั้ง เมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๙ เพื่อรับฟังความคิดเห็นในเชิงลึกเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมาย ปัญหาและอุปสรรคในทางปฏิบัติ รวมถึงผลกระทบของกฎหมายฯ เพื่อนำมาประกอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย ผู้เกี่ยวข้องมีความเห็นเกี่ยวกับกฎหมายนี้หรือผลกระทบของกฎหมายนี้อย่างไร

ผู้ที่เกี่ยวข้องมีความเห็นว่า พ.ร.ก. นิติบุคคลเฉพาะกิจฯ ยังคงมีความจำเป็นและเหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน และเห็นด้วยกับแนวทางการปรับปรุงกฎหมายที่สำนักงาน ก.ล.ต. เสนอ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. การแก้ไขโครงการ securitization เห็นควรให้สำนักงาน ก.ล.ต. เป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอนุมัติการแก้ไขเพิ่มเติมโครงการจากเดิมที่เป็นอำนาจของคณะกรรมการ ก.ล.ต. เพื่อเพิ่มความคล่องตัวและลดระยะเวลาในการดำเนินการ

๒. การให้ SPV รายเดียวสามารถดำเนินการได้หลายโครงการในขณะเดียวกัน เห็นควรให้ SPV รายเดียวสามารถดำเนินโครงการ securitization ได้มากกว่าหนึ่งโครงการในขณะเดียวกัน เพื่อลดขั้นตอนระยะเวลา และต้นทุนในการจัดตั้ง SPV ใหม่สำหรับแต่ละโครงการทุกครั้ง และเพิ่มความคล่องตัวในการทำธุรกรรม securitization

๓. การปรับปรุงอายุความสำหรับความผิดที่สามารถเปรียบเทียบปรับได้ ผู้ให้ความเห็น เห็นด้วยกับข้อเสนอของสำนักงาน ก.ล.ต. ที่เสนอให้แก้ไขอายุความจากเดิมกำหนด ๕ ปี นับแต่วันกระทำความผิด เป็น ๑ ปี นับแต่วันที่สำนักงาน ก.ล.ต. วินิจฉัยว่ามีการกระทำความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิด แต่ไม่เกิน ๕ ปี นับแต่วันที่มีการกระทำความผิด เพื่อให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์เกี่ยวกับอายุความตาม พ.ร.บ. หลักทรัพย์ฯ

๒๐. ได้นำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายของกฎหมายฉบับนี้ (ถ้ามี) มาประกอบการพิจารณาด้วยแล้วหรือไม่

ไม่มี เนื่องจากการประเมินผลสัมฤทธิ์ครั้งนี้เป็นการประเมินตามรอบระยะเวลาที่กำหนดตาม พ.ร.บ. ประเมินผลสัมฤทธิ์ฯ

๒๑. หน่วยงานได้

๒๑.๑ ออกกฎหรือดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ เพื่อที่ประชาชนจะสามารถปฏิบัติตามกฎหมายหรือได้รับสิทธิประโยชน์จากกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

สำนักงาน ก.ล.ต. ได้มีการออกประกาศเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินการตาม พ.ร.ก. นิติบุคคลเฉพาะกิจฯ เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างชัดเจน โดยมีประกาศที่สำคัญ ดังนี้

๑. ประกาศ ที่ กจ. ๗/๒๕๕๒ กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการขออนุมัติโครงการ securitization เช่น คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเสนอโครงการ ลักษณะของโครงการ และรายละเอียดโครงการ เป็นต้น

๒. ประกาศ ที่ ทจ. ๑๕/๒๕๖๕ และ ทจ. ๑๖/๒๕๖๕ กำหนดหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการออกและเสนอขายหุ้นกู้ securitization เช่น คุณสมบัติของ SPV ประเภทการเสนอขาย วิธีการยื่นคำขอและการพิจารณาอนุญาต รวมถึงหน้าที่และเงื่อนไขภายหลังการเสนอขาย เป็นต้น

๓. ประกาศ ที่ สจ. ๓๒/๒๕๖๕ กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดสรรกระแสเงินสดจากการรายงานการโอนสินทรัพย์ และการจัดการผลประโยชน์คงเหลือเมื่อสิ้นสุดโครงการสำหรับ SPV ที่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้

การออกประกาศดังกล่าวทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีหลักเกณฑ์และแนวทางในการดำเนินการ ตั้งแต่การขออนุมัติโครงการ การออกและเสนอขายหุ้นกู้ ตลอดจนการดำเนินการภายหลังการเสนอขาย และเมื่อสิ้นสุดโครงการ

๒๑.๒ ดำเนินการอื่นเพื่อปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

สำนักงาน ก.ล.ต. ได้จัดการบรรยายและอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการออกและเสนอขายตราสารหนี้ รวมถึงการออกและเสนอขายหุ้นกู้ securitization อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจและสามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดได้อย่างถูกต้อง

๒๒. ผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

๒๒.๑ กฎหมายนี้มีการบังคับใช้หรือไม่ อย่างไร

พ.ร.ก. นิติบุคคลเฉพาะกิจฯ มีการบังคับใช้กับการทำธุรกรรม securitization โดยกำหนดกลไกและหลักเกณฑ์ในการจัดตั้งและดำเนินงานของ SPV การเสนอโครงการ securitization ตลอดจนการโอนสินทรัพย์หรือสิทธิเรียกร้องเพื่อใช้ในการดำเนินโครงการ ทั้งนี้ การออกและเสนอขายหุ้นกู้ของ SPV อยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ตาม พ.ร.บ. หลักทรัพย์ฯ และกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

๒๒.๒ หากมีการบังคับใช้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ อย่างไร

การบังคับใช้ พ.ร.ก. นิติบุคคลเฉพาะกิจฯ สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการเป็นกลไกทางกฎหมาย เพื่อรองรับการทำธุรกรรม securitization และเพิ่มทางเลือกในการระดมทุนให้แก่ภาคธุรกิจ โดยที่ผ่านมามีการนำ securitization มาใช้เป็นทางเลือกในการระดมทุนอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ ในช่วงปี ๒๕๕๕ - ๒๕๖๘ มีการออกหุ้นกู้ securitization รวมมูลค่า ๑๑๖,๒๒๐.๐๔ ล้านบาท

๒๒.๓ ประชาชนมีภาระหรือรัฐมีต้นทุนที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร

ผู้ที่ประสงค์จะทำธุรกรรม securitization อาจมีต้นทุนและภาระจากการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ เช่น การจัดทำและยื่นคำขออนุมัติโครงการ และการขออนุญาตออกและเสนอขายหุ้นกู้ อย่างไรก็ดี ขั้นตอนดังกล่าวมีความจำเป็นเพื่อให้สำนักงาน ก.ล.ต. สามารถพิจารณาคุณสมบัติของผู้ที่เกี่ยวข้อง โครงสร้างและรายละเอียดของโครงการ รวมทั้งกำกับดูแลให้มีการเปิดเผยข้อมูลที่เพียงพอ เพื่อให้ผู้ลงทุนได้รับความคุ้มครองอย่างเหมาะสม ขณะเดียวกัน พ.ร.ก. นิติบุคคลเฉพาะกิจฯ มีกลไกที่ช่วยลดข้อจำกัดและบรรเทาอุปสรรคตามกฎหมายทั่วไปบางประการเพื่อให้การทำธุรกรรม securitization สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การให้ SPV สามารถเข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทน originator และการยกเว้นค่าธรรมเนียมในการโอน และการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียน เป็นต้น จึงช่วยลดภาระและต้นทุนในการทำธุรกรรมในอีกทางหนึ่ง

๒๒.๔ เกิดผลที่ไม่ได้คาดคิดหรือไม่พึงประสงค์หรือไม่

จากการบังคับใช้ พ.ร.ก. นิติบุคคลเฉพาะกิจฯ ที่ผ่านมา ไม่พบผลกระทบที่ไม่ได้คาดคิดหรือไม่พึงประสงค์อย่างมีนัยสำคัญ อย่างไรก็ดี พบว่าทบทวนบทบัญญัติบางประการยังมีข้อจำกัดในทางปฏิบัติหรือไม่สอดคล้องกับรูปแบบการทำธุรกรรมในปัจจุบัน ซึ่งอาจทำให้การทำธุรกรรม securitization มีขั้นตอนและต้นทุนเกินความจำเป็น

จากการประเมินผลสัมฤทธิ์ครั้งนี้ สำนักงาน ก.ล.ต. จึงเห็นควรปรับปรุงกฎหมายในบางประเด็น ได้แก่ การให้ SPV รายเดียวสามารถดำเนินการได้หลายโครงการในขณะเดียวกัน การมอบอำนาจให้สำนักงาน ก.ล.ต. พิจารณานุมัติการแก้ไขเพิ่มเติมโครงการที่ได้รับอนุมัติแล้ว และการปรับปรุงอายุความสำหรับความผิดที่สามารถเปรียบเทียบปรับได้ เพื่อให้กฎหมายมีความเหมาะสมและเอื้อต่อการทำธุรกรรม securitization มากยิ่งขึ้น

๒๓. กฎหมายนี้คุ้มค่าหรือได้สัดส่วนเมื่อเทียบประโยชน์ที่ได้รับกับภาระของประชาชนและทรัพยากรที่ใช้ในการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

พ.ร.ก. นิติบุคคลเฉพาะกิจฯ มีความคุ้มค่าและได้สัดส่วนเมื่อเทียบกับภาระของผู้ที่เกี่ยวข้องและทรัพยากรที่ใช้ในการกำกับดูแล เนื่องจากเป็นกฎหมายที่กำหนดกลไกเฉพาะเพื่อรองรับการทำธุรกรรม securitization และช่วยลดข้อจำกัดและอุปสรรคตามกฎหมายทั่วไปบางประการ ทำให้ภาคธุรกิจสามารถนำสินทรัพย์หรือสิทธิเรียกร้องที่มีอยู่มาใช้เป็นฐานในการระดมทุนและบริหารสภาพคล่องได้ ทั้งนี้

ในช่วงปี ๒๕๕๕ – ๒๕๖๘ มีการออกหุ้นกู้ securitization ในประเทศไทยรวมมูลค่า ๑๑๖,๒๒๐.๐๔ ล้านบาท ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่ากลไกดังกล่าวได้ถูกนำมาใช้เป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการระดมทุน

แม้ว่าผู้ที่ประสงค์จะทำธุรกรรม securitization จะมีต้นทุนและภาระจากการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ เช่น การขออนุมัติโครงการ การขออนุญาตออกและเสนอขายหุ้นกู้ และการเปิดเผยข้อมูล แต่ภาระดังกล่าวมีความจำเป็นต่อการกำกับดูแลลักษณะและโครงสร้างของธุรกรรม ตลอดจนการคุ้มครองผู้ลงทุน และเมื่อพิจารณาเทียบกับประโยชน์ที่ได้รับจากการมีกลไกทางกฎหมายรองรับการทำธุรกรรม securitization แล้ว เห็นว่า ภาระและทรัพยากรที่ใช้ในการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายยังอยู่ในระดับที่เหมาะสมและได้สัดส่วน

๒๔. สมควรยกเลิก แก้ไข ปรับปรุงกฎหมายหรือกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

สำนักงาน ก.ล.ต. ได้พิจารณาทบทวนมติของ พ.ร.ก. นิติบุคคลเฉพาะกิจฯ แล้วเห็นว่าโดยรวมยังคงมีความเหมาะสมและสามารถรองรับการทำธุรกรรม securitization ได้ อย่างไรก็ดี บทบัญญัติบางมาตราควรได้รับการปรับปรุงให้สอดคล้องกับรูปแบบการทำธุรกรรมในปัจจุบัน และเพิ่มความคล่องตัวในการดำเนินการ ทั้งนี้ ผลการรับฟังความคิดเห็นผ่าน public hearing และ focus group เป็นไปในทิศทางเดียวกับแนวทางการปรับปรุงกฎหมายของสำนักงาน ก.ล.ต. โดยมีประเด็นสำคัญ ดังนี้

๑. การให้ SPV สามารถดำเนินการได้หลายโครงการในขณะเดียวกัน (มาตรา ๑๑/๑) เพื่อเพิ่มความคล่องตัวและลดต้นทุนในการจัดตั้ง SPV ใหม่สำหรับแต่ละโครงการ

๒. การปรับปรุงอำนาจ ในการอนุมัติการแก้ไขเพิ่มเติมโครงการที่ได้รับอนุมัติแล้ว (มาตรา ๑๓) โดยแก้ไขจากเดิมที่เป็นอำนาจของคณะกรรมการ ก.ล.ต. ให้เป็นอำนาจของสำนักงาน ก.ล.ต. เพื่อเพิ่มความคล่องตัวและลดระยะเวลาในการดำเนินการ

๓. การปรับปรุงอายุความสำหรับความผิดที่สามารถเปรียบเทียบปรับได้ (มาตรา ๔๔) โดยแก้ไขจากเดิมกำหนด ๕ ปี นับแต่วันกระทำความผิดเป็น ๑ ปี นับแต่วันที่สำนักงาน ก.ล.ต. วินิจฉัยว่ามีการกระทำความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิด แต่ไม่เกิน ๕ ปี นับแต่วันที่มีการกระทำความผิด เพื่อให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์เกี่ยวกับอายุความตาม พ.ร.บ. หลักทรัพย์ฯ

๒๕. สมควรดำเนินการอื่นเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย หรือมีข้อเสนออื่นหรือไม่ อย่างไร

ไม่มี

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลที่ปรากฏในรายงานนี้เป็นข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบและวิเคราะห์อย่างถี่ถ้วนแล้ว

พรอนงค์ บุชรตระกูล
ลงชื่อ

(นางพรอนงค์ บุชรตระกูล)

เลขาธิการ

๑๗ กันยายน ๒๕๖๙

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ นางสาวเครือออน ตันตยวกรณ์

โทร ๐-๒๐๓๓-๙๙๙๐

อีเมล kruaonn@sec.or.th